

Mitä eläkkeillemme on tapahtumassa

Mitä muutokset tarkoittavat eläkkeensaajayhdistysten toiminnassa

EKL:n Uudenmaan piirin yhdistysaktiivipäivä, 14.2.2025

Eero Kivinen, Sosiaalipoliittinen asiantuntija
Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

1

Mikä ylipäättään on muuttunut ja
muuttumassa?

Tässä esityksessä:

- Eläkkeen muodostuminen ja keskimääräiset eläkkeet
 - Eläkkeiden pitkän ja lyhyen aikavälin kehitys
- Nykyisen eduskuntakauden uudistuksien kokonaisvaikutus
- Mitä muutoksia eläkeuudistus tuo
 - Miten uudistukseen on reagoitu
 - Mitä tarkoittaa yhdistyskentän kannalta

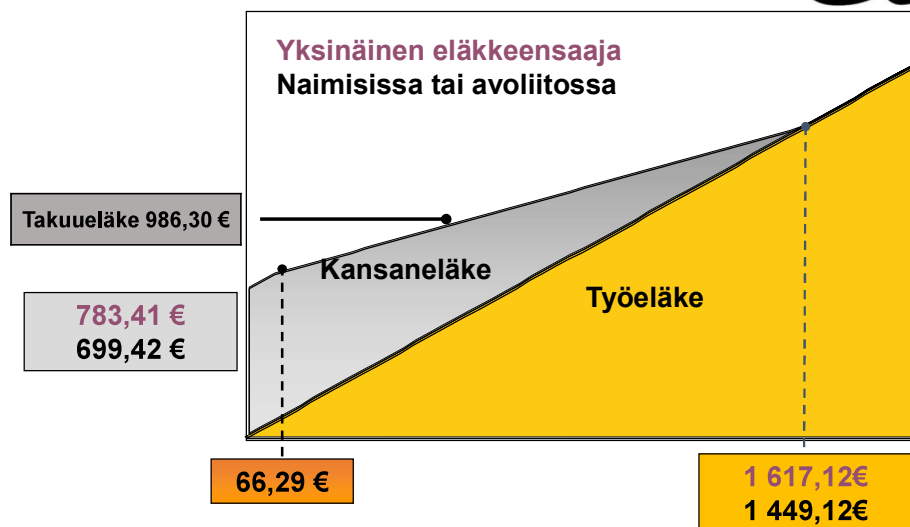
2

Eläkkeen muodostuminen ja keskimääräiset eläkkeet

3

Kokonaiseläkkeen muodostuminen vuonna 2025

Jos kansaneläkkeen määräksi jää vähemmän kuin 7,97 euroa kuukaudessa, sitä ei makseta.

4

Keskieläke 1 977 euroa kuukaudessa 2023

- Nousua edellisvuodesta 132 euroa
- Miesten keskieläke 2 216 euroa kuukaudessa
- Naisten 1 779 euroa
- Mediaanieläke oli Suomessa vuoden 2021 lopussa 1 736 euroa kuukaudessa

**Eläköön
elämä**

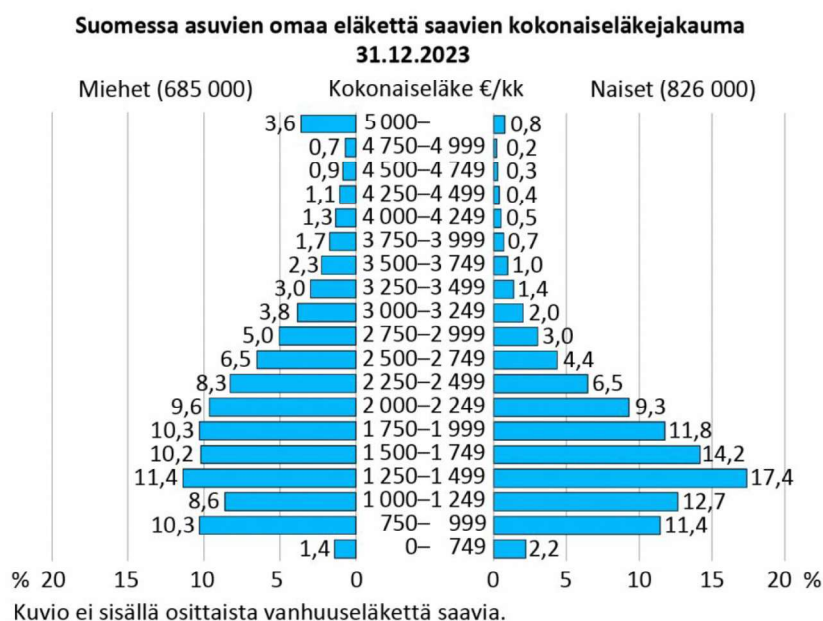
Luvut ovat bruttosummia. Vuoden 2024 luvut julkaistaneen maalis-huhtikuussa

Tiedot kuvaavat vuoden 2023 lopun tilannetta ja perustuvat Eläketurvakeskuksen ja Kelan yhteistilastoon joka julkaistiin 27.3.2024.

Omaa eläkettä saavia oli Suomessa 1 568 000 vuoden 2023 lopussa, kun mukaan lasketaan myös osittaista varhennettua vanhuuseläkettä saaneet.

Suomessa asuvien omaa eläkettä saavien kokonaiseläkejakauma 31.12.2023

Lähde: Eläketurvakeskus ja Kela

**Eläköön
elämä**

Keskieläkkeen noususta huolimatta yli 60 prosenttia eläkeläisistä sai eläkettä alle 2 000 euroa kuukaudessa. Heitä on lähes miljoona.

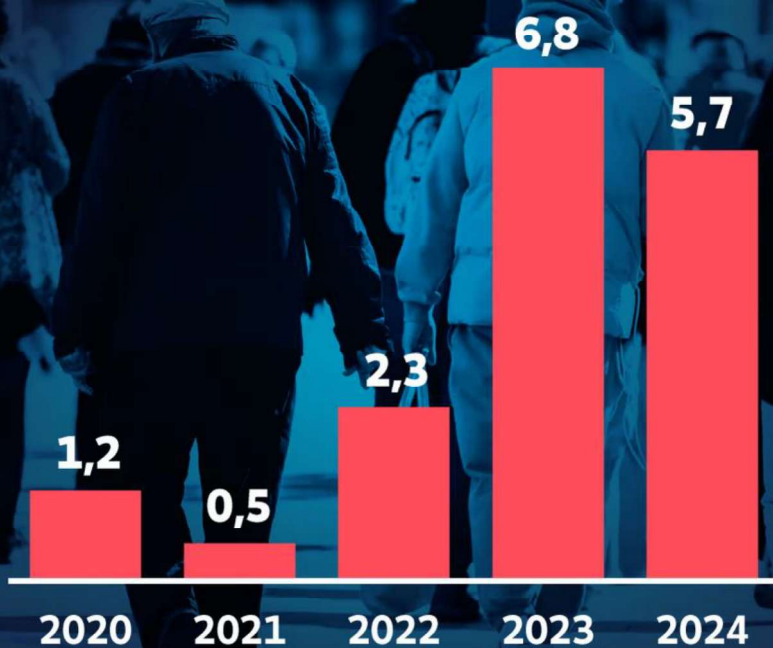
Naisista 70 prosentilla ja miehistä 52 prosentilla eläke oli alle 2 000 euroa. Yli 3 000 euron eläkettä sai 12 prosenttia eläkkeensaajista.

Yli 5 000 euron eläkettä saa noin kaksi prosenttia eläkkeensaajista.

Heistä selkeä enemmistö on miehiä.

Työeläkeindeksin muutos, %

**Eläköön
elämä**

Edellisen kerran
työeläkeindeksissä oli yli 6 %
korotus ollut 1991

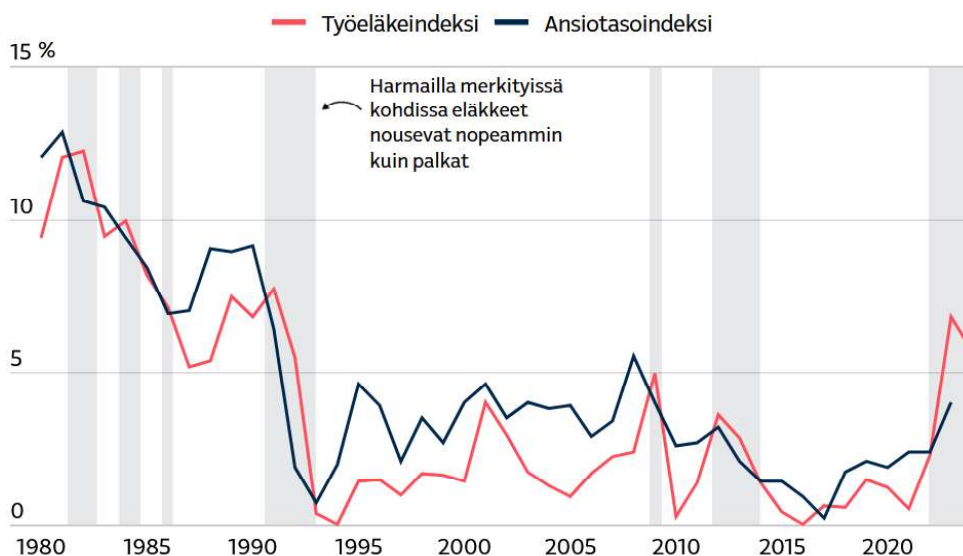
Tälle vuodelle
indeksikorotus oli 1,3 %

Lähde:
Tilastokeskus/Yle
2.11.2023

Eläkkeiden kehitys
pitkällä aikavälillä
noudattaa yleistä
tulotason kehitystä

Muutos edellisestä vuodesta, %

Lähde: Tilastokeskus, grafiikka: Samuli Huttunen / Yle

Nykyisen eduskuntakauden uudistuksien kokonaisvaikutus

9

Kokonaisvaikutuksista kerrottu kehnosti

- Hallituksen alkuvaihetta vaivasi toistuva ongelma: päätöksiä tehtiin ilman vaikutusten arviointia
- STM julkaisi sosiaaliturvamuutosten yhteisvaikutusten [arviointimuistion](#) 23.9.2024
 - Huom. Useat muutokset olivat jo astuneet voimaan
- Arvioitu kotitalouksien taloudelliseen asemaan sekä toimeentuloturvaan ja sosiaali- ja terveyspalveluita koskevien muutosten suhdetta perus- ja ihmisoikeusvelvoitteisiin
- Muistio pääasiassa toteaa, että vaikutukset eläkeläisiin ovat vähäiset
 - MUTTA huomioitava, että samoin kuin muissa sosioekonomisissa ryhmissä, vaikutukset kasaantuvat pienituloisimpiin
- Esimerkkinä yksin asuva eläkeläinen, jonka tuloihin vaikuttavat tarkastelussa eläkkeensaajan asumistuen perusteiden indeksijäädytykset, eläkkeensaajan asumistuen tulovähenteisyyden jyrkentyminen, tuloverotuksen eläketulovähennyksen pienentyminen sekä tuloverotuksen yleisemmät muutokset
 - Puuttuu esimerkiksi asiakasmaksujen nostot tai lääkkeiden verotuksen kiristyminen

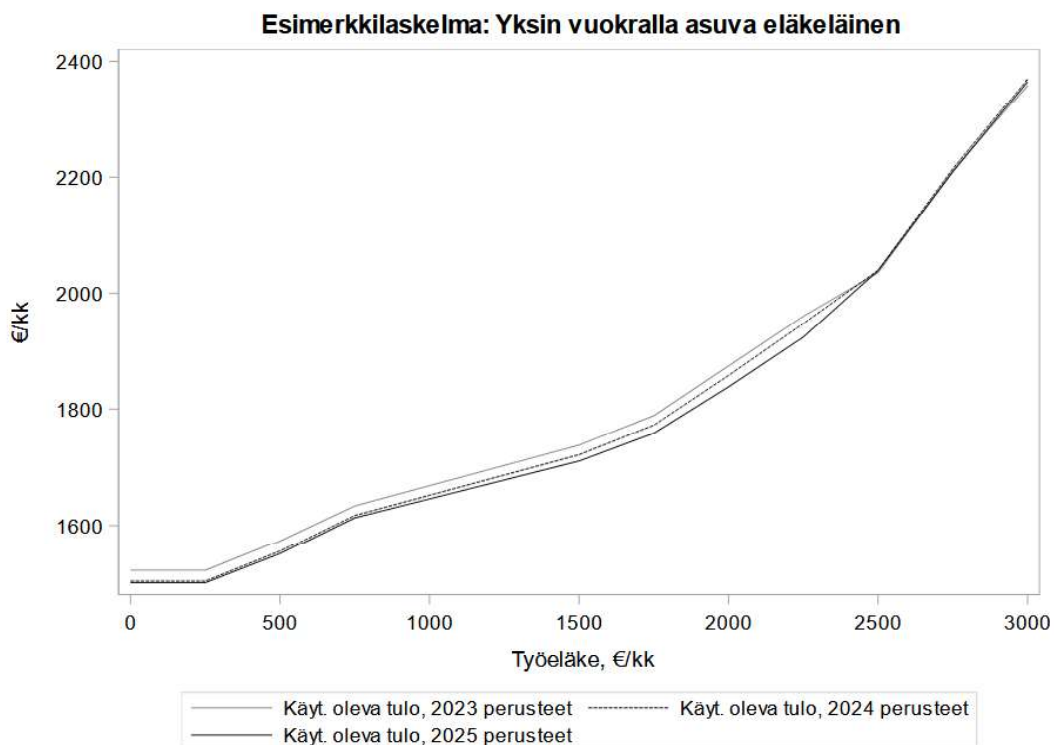
10

Esimerkki:

Käytettävissä olevat tulot vaihtelevat eri vuoden konteksteissa n. 2500 euron kuukausieläkkeeseen asti

Lähde: [STM:n arviointimuistio](#)

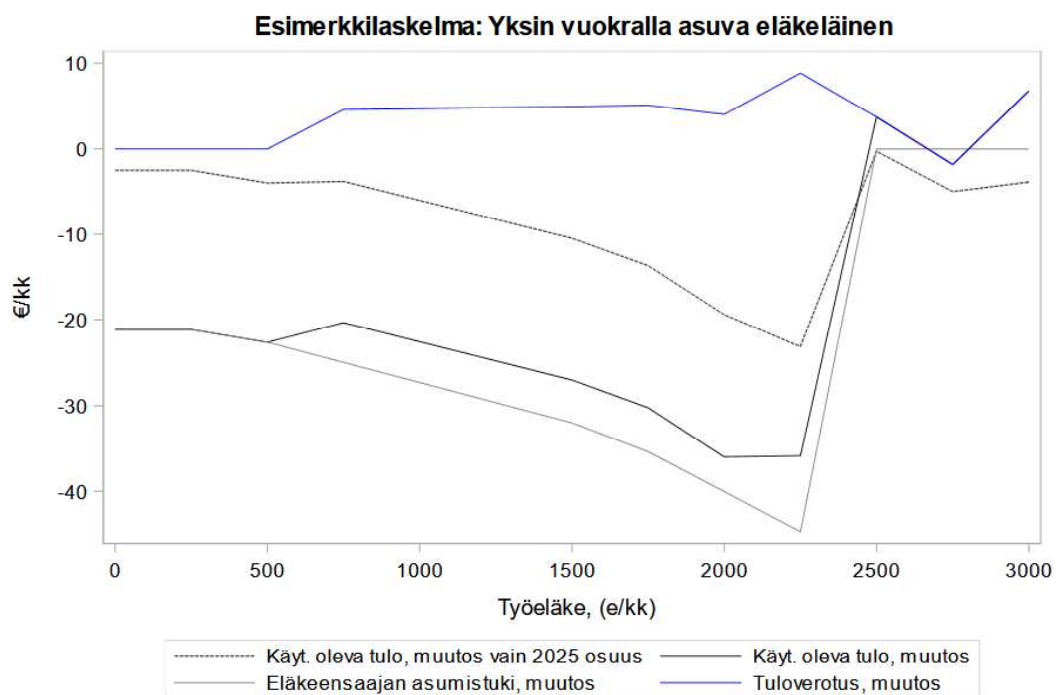

Asuinkunta: Helsinki, vuokra 715 ja vesimaksu 26.40 €/kk. Ei merkittävää omaisuutta tai käteisvaroja

Esimerkki: verotus muuttuu

- Verotus kiristyy tiettyyn pisteeseen asti
- Sitten vaihtelee
- Käytettävissä olevat tulot laskevat tiettyyn pisteeseen asti

Lähde: [STM:n arviointimuistio](#)

Asuinkunta: Helsinki, vuokra 715 ja vesimaksu 26.40 €/kk. Ei merkittävää omaisuutta tai käteisvaroja
Verotuksen muutoksen positiivinen arvo tarkoittaa verojen pienenemistä. Veroasteikkojen indeksitarkistukset tulkitaan myös verotuksen keventämiseksi

Taulukointia vaikutuksista

Kuvio 6 Eri suuruisten tulonmuutosluokkien yleisyys etuudensaajaryhmissä

Väestöryhmä	Tarkastelu	Vähenee 15 % tai enemmän	Vähenee 5 % - 14,9 %	Vähenee 1 % - 4,9 %	Pieni muutos (alle ± 1 %)	Kasvaa 1 % - 4,9 %	Kasvaa 5 % - 14,9 %	Kasvaa 15 % tai enemmän	Henkilöiden lkm perusjoukossa
Vanhuus- eläkkeen saajat	2024 + 2025	0,4 %	1,2 %	14,8 %	77,9 %	5,8 %	0,0 %	0,0 %	1354628
	Vain 2025	0,0 %	0,0 %	4,4 %	95,2 %	0,3 %	0,0 %	0,0 %	1354628
Työkyvyttömyys- eläkkeen saajat	2024 + 2025	0,6 %	3,5 %	37,3 %	45,1 %	13,4 %	0,1 %	0,0 %	182736
	Vain 2025	0,1 %	0,7 %	4,9 %	93,0 %	1,2 %	0,2 %	0,0 %	182743

Miten eläkeläisten toimeentulolle on tehty?

- Eläkkeensaajan asumistuen indeksijäädytys (2024-2027) ja ehtojen kiristys (2025)
- Kansaneläkkeen maksatuksen lopetus ulkomaille (1.2.2025)
- Eläketulovähennyksen heikennys (2025)
- Kaikkiin kohdistuneet veronkorotukset: Yleinen ALV, lääkkeet, kulttuuri, matkat
- Asiakasmaksujen korotukset sosiaali- ja terveystaloudissa

Mitä muutoksia eläkeuudistus tuo

15

Eläkkeet hallitusohjelmassa

- Pääpaino eläkeosiossa on eläkejärjestelmän kestävydessä väestökehityksen myötä
- *”Työeläkepolitiikan keskeisiä tavoitteita ovat eläkkeiden riittävä taso ja kattavuus, sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus sekä rahoituksen kestävyys myös pitkällä aikavälillä.”*
- Varsin monialainen näkemys, mikä tuleekin tarpeeseen
 - Eläkkeet eivät ole vain eläkeläisten kysymys
- Eläkeuudistuksen neuvottelut hallitusohjelmasta tulille
- Tehtävänä löytää *”keinot eläkevakuutusmaksutason pitkän aikavälin vakauttamiseen sekä julkisen talouden kokonaisuuden merkittävään vahvistamiseen pitkällä aikavälillä sääntöpohjaisen vakautusjärjestelmän avulla.”*
- Tavoitteeksi tarkentui vahvistaa julkista taloutta 0,4 prosenttiyksiköllä suhteessa BKT:hen, n. 1 miljardi euroa

Tammikuussa lyötiin kättä päälle

- Neuvottelijat Akava, SAK, STTK, EK ja KT saivat tuloksen 19.1.2025
 - Sittemmin hyväksytty myös hallituksessa
- Tulossa hallituksen esitykseksi keväällä 2026
- Työeläkeindeksi ei saa kasvaa kahden peräkkäisen vuoden aikana enempää kuin palkkakerroin samana aikana, ns. **inflaatiovakauttaja**, astuu voimaan 2030
 - Esimerkiksi vuonna 2024 palkkakerroin kasvoi 5,1 %
 - **MUTTA tarkkaa ohjetta tämän soveltamisesta ei vielä ole!**
- Sijoitusten osakepainon kasvattaminen maksimissaan 85 prosenttiin
 - Lisää eläkevarojen sijoitusten riskipitoisuutta ja tuottovaihtelua niin hyvässä kuin pahassa
 - Ei muuta lakiin kirjattua peruseriaatetta, jonka mukaan eläkevarat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti.
- TyEL-maksut jäädytetään vuosiksi 2026-2030, nykyisin 24,4 prosenttia

17

Pelästyttiinkö parin vuoden korotuksia?

Avoimia kysymyksiä on vielä tietenkin

- Miten tarkalleen inflaatiovakauttaja laskettaisiin?
 - Tuleeko kahden vuoden palkkakertoimen keskiarvolla
 - Vai lasketaanko vain jälkimmäisen vuoden palkkakertoimella
- Sijoitusvarojen riskin kasvattaminen, kuka kantaa riskin?
 - Eläkkeissä on edelleen omaisuudensuoja, joten tuskin eläkkeensaaja
- Tosiaan, iskeekö inflaatiovakauttaja jossain vaiheessa?
 - Parhaillaan inflaation kasvun riskitekijöitä on olemassa, varsinkin muuan kauppasodalla uhkaileva henkilö

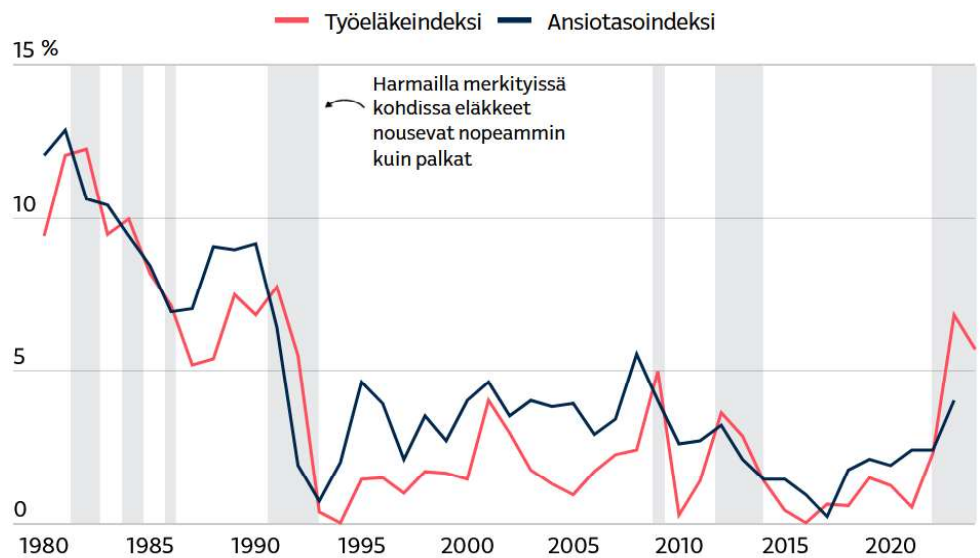
Näihin saadaan kyllä vastaus

18

Kuten sanottua,
monia kahden
vuoden isoja
korotuksia ei ole

Muutos edellisestä vuodesta, %

Lähde: Tilastokeskus, grafiikka: Samuli Huttunen / Yle

Miten uudistukseen on reagoitu

Eläköön elämä

- EETU ry 20.1. [Taloussopeutus maksatetaan eläkeläisillä ostovoimaa heikentämällä](#)
 - "Eläkeuudistuksessa ehdotettu inflaatiovakauttaja eli eläkkeitä tarkistavan indeksin leikkaus on Suomen koko eläkeläisväestölle ankara isku."
- EKL:n Timo Kokko 27.1. [Tuli sitten inflaatiovakauttaja](#)
 - "Jos hallituksen toive olisi siis toteutunut, niin meille olisi vuonna 2030 tulossa eläkkeensaajien kannalta aivan toisenlainen vakauttaja – eikä todellakaan parempi."
- HS 23.1. [Hallitus hyväksyi eläkesovun – Purralta myös arvostelua](#)
 - "Sopimuksessa ei valitettavasti ole ratkaisuja, jotka vakauttaisivat eläkevakuutusmaksutason pitkällä aikavälillä, esimerkiksi mikäli sijoitustuottojen kehityksessä riski toteutuu"
- Pääasiallinen viesti ekonomisteilta on ollut: paljoka ei muutu, enemmän eläkkeisiin vaikuttavat sijoitussääntöjen muutokset

Miten yhdistykset voivat tämän myötä?

Mikäli ekonomistit ovat oikeassa, eikä paljoa muutu?

**Eläköön,
elämä**

- Merkittävämpiä riskejä eläkkeensaajien toimeentuloon aiheuttavat elinkustannukset, veronkiristykset ja etuuksien leikkaukset
 - Tosin ensin mainittuun työeläkeindeksi on tähän mennessä tuonut jotain helpotusta
- Kysymyksiä tulee vielä heräämään nykyisten ja tulevien eläkkeensaajien keskuudessa:
 - ”Miten vakauttaja aktivoituu?”
 - ”Kuka kantaa riskin sijoituksissa?”
- Yhdistyksillä mahdollisuus vielä tuoda kantansa kuuluviin etenkin lausuntokierroksella
- Neuvottelutulos on kuitenkin hyvä merkki: sosiaali- ja talouspoliittinen kompromissi vähintäänkin tulehtuneen työmarkkina- ja sosiaalipolitiikan aikana

Kiitos!

**Eläköön,
elämä**

Eero Kivinen
Sosiaalipoliittinen asiantuntija

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry
Haapaniemenkatu 14, 2.krs
PL 168, 00531 HELSINKI
www.ekl.fi

”Täyttä elämää hyvässä seurassa – EKL”